

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 125/2023-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovvej a Petra Molnára a v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban MBA, proti postupu Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 3C 42/2017 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 381/2021-37 zo 16. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 42/2017 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 381/2021-37 zo 16. septembra 2021. Tiež navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadostučinenie 5 450 eur a náhradu trov konania 530,86 eur.

2. Sťažovateľka ako žalobkyňa spolu s manželom neb. [REDAKOVANÉ] podali na okresnom súde žalobu 14. septembra 2017 o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Konanie je vedené pod sp. zn. 3 C 42/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Namietali existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky obsiahnutej v predmetnej záložnej zmluve. Na Okresnom súde Malacky podali žalobu o neplatnosť právnych úkonov. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 6 Csp 4/2019. Okresný súd Malacky uznesením z 13. decembra 2019 konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 8. júla 2020.

3. Nálezom č. k. III. ÚS 381/2021-37 zo 16. septembra 2021 (právoplatným 28. septembra 2021) ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 3C 42/2017 bolo porušené základné právo sťažovateľky (aj jej manžela) na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty. Súčasne ústavný súd okresnému súdu prikázal v konaní sp. zn. 3C 42/2017 konať bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľom priznal i finančné zadostučinenie po 400 eur a trovy konania 576,12 eur.

4. V dôsledku úmrtia žalobcu v 2. rade (manžela sťažovateľky) napadnuté konanie bolo prerušené do ukončenia dedičského konania. Okresný súd uznesením z 25. februára 2022 rozhodol o pokračovaní napadnutého konania.

5. Po vydaní nálezu okresný súd uznesením zo 4. mája 2022 v napadnutom konaní rozhodol tak, že žalobu sťažovateľky odmietol a uložil jej zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa okresného súdu sťažovateľka nepreukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Proti uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie 15. júna 2022. Uznesením č. k. 24 Co 103/2022-235 zo 7. decembra 2022 Krajský súd v Trnave uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Spis bol okresnému súdu vrátený 14. decembra 2022.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva nesústredená a neefektívna činnosť porušovateľa. Krajský súd konštatoval, že v danom prípade došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonnými požiadavkami (a zároveň nesprávnym právnym posúdením veci) k znemožneniu stranám realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom s poukazom na to, že súd prvej inštancie rozhodnutie fakticky v relevantných záveroch neodôvodnil právne ani vecne, nie je dobre možné tento nedostatok napraviť až v druhoinštančnom konaní pred odvolacím súdom. Pokiaľ ide o nárok sťažovateľky o určenie neprijateľnej podmienky, súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal potrebné dôkazy, pričom nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd od vydania nálezu takmer jeden rok a 5 mesiacov konal neefektívne a nesústredene, čím celková dĺžka konania predstavuje už viac ako 5 rokov 5 mesiacov a 2 týždne. Sťažovateľka sa preto opakovane podanou ústavnou sťažnosťou domáha ochrany svojich základných práv a slobôd. Predmet konania je pre sťažovateľku mimoriadne významný nielen z dôvodu úverového vzťahu, ale tiež z dôvodu, že predmetom záložného práva je jej obydlie. Strata rodinného obydlia totiž môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa, ale aj viesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) už rozhodol, že strata bývania je jedným z najzávažnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydlia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať v podstate možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie (rozsudok ESLP McCann proti

Spojenému kráľovstvu, č. 19009/04, § 50, ESELP 2008, a Rousk proti Švédsku, č. 27183/04, § 137). Neúmerná dĺžka predmetného konania má negatívny dopad aj na psychickú stránku sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase podania ústavnej sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

9. Čas na konanie bez zbytočných prietahov spravidla nemožno vyjadriť numericky. Obvykle neexistuje časová hranica, ktorej uplynutím postup štátneho orgánu môže mať povahu prietahov v konaní. Pojem zbytočné prietahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).

10. Ústavný súd preskúmal postup okresného súdu od vydania nálezu ústavného súdu od septembra 2021 až do podania ústavnej sťažnosti 28. február 2023, teda spolu 17 mesiacov. Počas tejto doby nezistil nečinnosť okresného súdu. Samotná sťažovateľka nevymedzila bližšie obdobia nečinnosti, v ktorých malo dochádzať k prietahom. Okresný súd konal plynulo, aj keď sa v jeho postupe vyskytol prvok neefektívnosti (ako to uvádza sťažovateľka), pretože odvolací súd zrušil rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Táto neefektivita však sama osebe ešte nemá vzhľadom na krátke uplynutie času od vrátenia veci okresnému súdu do podania ústavnej sťažnosti taký rozmer a intenzitu, aby mohol ústavný súd opätovne vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky aj pre obdobie po právoplatnosti nálezu ústavného súdu. Hoci význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľku dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať, vnímajúc povahu a dĺžku napadnutého konania, ktorá predstavuje iba 17 mesiacov, aj s popísaným prvkom neefektívnosti, táto ešte nedosahuje ústavnoprávnu relevanciu. Navyše, v dôsledku podaného odvolania sa vec sťažovateľky viac ako 5 mesiacov nachádzala na krajskom súde, a nebola tak v dispozícii porušovateľa.

13. Namietaný postup konania pred označeným porušovateľom podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aplikujúc kritérium významnosti veci z pohľadu sťažovateľa v závislosti od potreby rýchlosti rozhodovania, sa takisto nevyznačuje konaním vyžadujúcim osobitnú alebo výnimočnú rýchlosť.

14. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na rozhodovaciai prax a judikatúru ESĽP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

15. Dobu konania pred okresným súdom (čiastočne aj v pandemickom období, pozn.) celkovo teda nemožno hodnotiť ešte ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty.

16. Na základe uvedeného ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľky nateraz ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

17. Toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne s ústavnou sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti nebolo včas rozhodnuté v namietanom súdnom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu